

Vriendenkring van het Noordzee-aquarium Oostende

Driemaandelijks Tijdschrift - 3de trimester 1991 - nr 5 - afgiftekantoor Oostende X

In dit nummer: Bijna 500 leden! / Vernieuwing lidgeld / Verslag groepsreis Scheveningen / Ersatzzalm / Achtarmige inktvis / Het Aquarium Paster Pype / Zeebloemen / De voetbalvis / Aanbreng zeebiologisch materiaal / Nieuwste leden 1991 / De negenvoeter / Ons gazetje.

Bijna 500!

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium is een vereniging die op de eerste plaats een ruggesteun wil zijn voor de degelijke werking van het Noordzee-Aquarium en dit in samenwerking met het Stadsbestuur en het Aquarium zelf. De vereniging heeft geen binding met andere verenigingen, noch met politieke partijen.

De leden ontvangen het driemaandelijks contactblad en genieten een korting van 50% op het toegangsgeld tot het aquarium.

Het gewoon lidgeld 1991 bedraagt 200 frank, zoals vorig jaar. Steunende leden betalen 1 000 frank. Wie steunend lid voor het leven wil worden betaalt 10 000 frank. Overigens zullen steunende leden vanaf het volgende contactblad telkens vermeld worden in een speciale lijst.

U kan lid worden door overschrijving op rekening 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium te Oostende.

Bij het verschijnen van het vijfde contactblad tellen we reeds 470 leden. We duimen om dit jaar nog ons 500ste lid te kunnen inschrijven.

Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan.

Het bestuur werd samengesteld op 23 januari 1991

Voorzitter: Robert Coelus, Vissersstraat 9, 8420 De Haan. Tel: 059/23 62 37

O/Voorzitters: René Vandecasteele, Stuiverstraat 55, 8400 Oostende. Tel: 059 /70 47 62

Lodewijk Vanhove, Dr. Edward Moreauxlaan 39, 8400 Oostende. Tel: 959/32 43 46

Sekretaris: Ronald Pieters, Gistelsesteenweg 127, 8400 Oostende. Tel: 059/50 36 38

Penningmeester: Robert Coelus

Commissarissen: Piet Lowyck, Sluizenstraat 67, 8450 Bredene. Tel: 059 / 32 17 20

Gilbert Boedt, G. Gezellestraat 71, 8400 Oostende. Tel: 059 /70 51 78

Feestleider: Gibert Boedt

Archivaris: Eddy Eneman, St. Jansstraat 58, 8400 Oostende. Tel: 059/50 08 76

Public Relations: Eddy Serie, Taboralaan 50, 8400 Oostende. Tel: 059 / 32 54 75

Raadsleden: Jaak Plaetevoet, Rozemarijnstraat 12, 8400 Oostende. Tel: 059 / 50 42 04.

Fernand Vools, Torhoutsesteenweg 28/32, 8400 Oostende. Tel: 059/70 05 71

Barbaix-Spegelare Liliane, Langestraat 6, 8400 Oostende. Tel: 059/80 46 85.

Er zijn heel wat vertragingen met de jaarbegroting van de stad Oostende en aldus is er ook nog geen aanvang gemaakt met de renovatie van het aquarium. We hopen dat er in de naaste toekomst werk kan van gemaakt worden om wat vernieuwing in de tentoonstellingsruimte te brengen.

Vriendenkring op uitstap

Zaterdag 18 mei Vlaggetjesdag 1991 — Twee volle autobussen met vrienden van het Noordzee-aquarium, afkomstig van Oostduinkerke, Nieuwpoort, Oostende, Bredene, De Haan, en Heist vertrokken om 7 uur op de parking J. Bauwensschool te Oostende. Iedere medereiziger kreeg een lijvige informatiebrochure over Scheveningen en een stadsplan. Een boottochtje over de Westerschelde bracht ons meteen op Walcheren in de mooie provincie Zeeland.

Het is niet voor niets dat de Zeeuwse wapenspreuk "Luctor et Emergo", (ik worstel en kom boven) de strijd symboliseert van de bewoners van het delta-gebied met het altijd dreigende water. We hebben tijdens onze reis een overzicht gezien van wat Nederland verwezenlijkt heeft om aan stormrampen zoals in 1953 het hoofd te bieden. Tot de jaren zestig moest men met de boot van eiland tot eiland. Thans zijn alle eilanden verbonden door de Veersegatdam, de stormvloedkering Oosterschelde, de Brouwersdam en de Haringvlietdam. Met de veerpont van Rozenburg naar Maassluis over de nieuwe waterweg komt men langs Naaldwijk en Den Haag al gauw in Scheveningen. Het VVV Scheveningen had ons een goede parkeerplaats bezorgd op de Lelykade waar we onmiddellijk in de drukte van Vlaggetjesdag waren. Jaarlijks trekt dit vissersfeest meer dan 100 000 bezoekers. De zon was van de partij en dat maakte alles nog kleurrijker. Iedere aquarium vriend kon naar eigen goeddunken zijn dag doorbrengen, uitgenomen de leden van de folkloristische dansgroep. "De Zeepaardjes" die na de gezamenlijke maaltijd in het Haven restaurant moesten optreden. Ze oogstten een enorm succes bij de Nederlanders en werden er goed onthaald door het VVV.

Natuurlijk hebben velen wat rondgeuist op de Vlaggetjesmarkt met

honderden kraampjes van bedrijven en oude ambachten, sommigen bezochten het aquarium en schelpenmuseum,, anderen wandelden naar de prachtige boulevard met Casino en Pier en weer anderen gingen een kijkje nemen in de visafslag met een prachtige tentoonstelling van alle soorten verse zeevis om te zwijgen van de braderiefans en de terrasliehebbers., en nog enkele vrienden hebben zelfs tijd gevonden om een boottocht te doen.

Moe en welgezd van de rijk gevulde dag was iedereen te 19 uur terug bij de bussen. Een noorderbuur uit Katwijk die waarschijnlijk wat te veel "ouwe klare" in zijn kraag had vond het nodig onze autobus nog een afscheidskus te geven, wat een uur vertraging op ons programma bracht.

Niet minder dan drie politiewagens kwam er bij te pas om het buitje in de carrosserie vast te stellen. De terugtocht ging over de autostrade verbindingen Den Haag, Rotterdam, Dordrecht, Breda, Antwerpen. Te Minderhout werd gestopt om de inwendige mens te versterken en wat na te kaarten en het was bijna middernacht als de laatste vrienden van elkaar afscheid namen in Oostende.

De reis naar Vlaggetjesdag was één groot succes.

Oproep

In ons tijdschrift van april '91 hadden we het over de aanvoer van enkele levende octopussen of kleine achtarmige inktvissen. (*Eledone Cirrosa*) Daarvan zijn er nog drie in leven. Het voedsel wordt gemakkelijk aanvaard en de dieren houden zich meestal rustig in dezelfde aquariumbak. Af en toe is er wel een kleine ruzie voor een bepaalde schuilplaats. Maar naast de ruzies zijn er misschien ook wel amoureuze verhoudingen geweest want een wijfsoctopus is sedert 15 mei '91 begonnen met het afzetten van eitjes. Deze doorzichtige ballonnetjes van circa 5 mm werden op de wanden, de stenen, de zeesprietten en het bladachtig hoornwier afgezet. Broedzorg is bij de octopus in de vrije natuur een algemeen verschijnsel en bij deze soort sterft het wijfje van uitputting, na het uitkomen van de jongen. In onze aquarium is van broedzorg geen sprake. We hebben nog niet kunnen achterhalen of de kleine achtarm wel of niet aan broedzorg doet. Weet er iemand meer over?

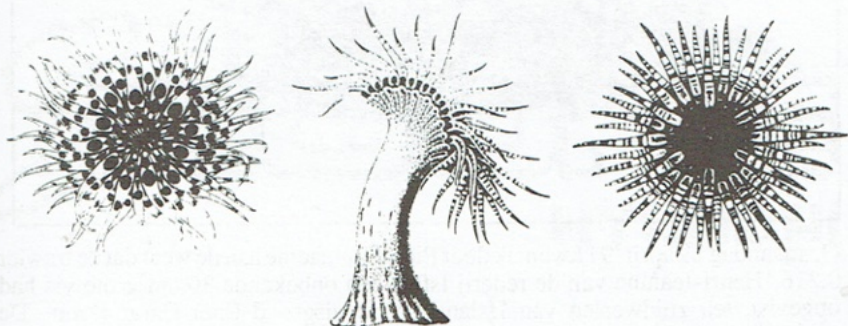
Eddy Eneman

Er zijn nog enkele leden die het lidgeld 1991 niet gestort hebben. Wij zijn zo vrij voor deze leden hierbij een overschrijvingsformulier te voegen.

Om kosten te besparen worden geen nieuwe lidkaarten gedrukt. Alle leden behouden het hun toegekende lidnummer, zoals dat vermeld is op de lidmaatschapskaart en in de ledenlijst.

Alle leden van onze vriendenkring genieten een korting van 50% op de toegangsprijs tot het aquarium (zie fotocopie van de brief van het schepen-collegeleden in dit blad).

Zeebloemen

Bij een wandelingetje in het aquarium ben ik steeds gefascineerd door de zeeanemonen, die terecht de naam van zeebloemen dragen.

De mooi uitkomende kleuren versterkt door de aquariumlichten geven deze zeeanemonen een prachtig uitzicht. De licht tintelende voelharen aan de buitenkant van de anemonen geven ze een levendig aanzicht.

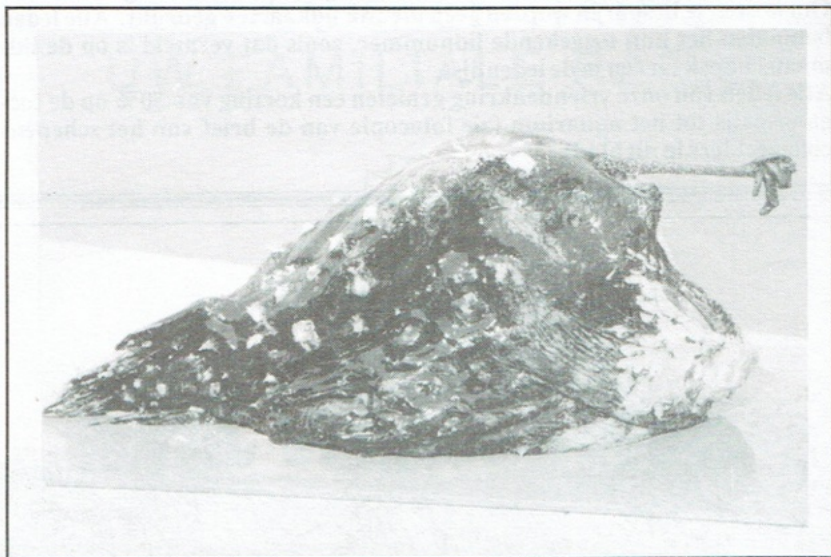
Welk een contrast met dezelfde gevangen soorten anemonen in de garnaal- of visnetten. Voornamelijk, zoals op die novemberdag 1990 na geen zware noordweststorm, toen men deze anemonen met honderden kilo's tegelijk in de garnalennetten kreeg. Hoe ze opeens zo talrijk te vangen zijn is een raadsel, geen mens die het weet.

Gewoonlijk zijn ze eerder zeldzaam te vangen, enkele dagen nadien zijn ze weer verdwenen;

"Zets" zeggen wij, de vissers, tegen deze zeeanemonen. Prachtig van zicht zijn ze dan werkelijk niet, wanneer ze in de netten gevangen worden. Wanneer ze in massa's op dek liggen hebben ze een kleverige vettige vieze aanzicht. De voelharen of -sprietjes zijn niet zichtbaar in deze situatie, de zet is in deze toestand een kleverige vettig bolvormig zeeorganisme, allesbehalve mooi. Wat een contrast met de zeeanemonen die onder water te zien zijn. Dan voornamelijk in het aquarium, waar ze in al hun pracht en schoonheid te bewonderen zijn.

Eddy Serie

Voetbalvis

Op maandag 29 april '91 kwam ik door Pierre Belpaeme aan de weet dat de trawler 0.216 'Henri-Jeanine van de rederij Isfisk een onbekende 30 cm grote vis had opgevist, ten zuidwesten van IJsland op de visgrond Enet Oaar Deep. De snotachtige en zwartkleurige vis had vooraan op de kop een soort hengel. Zo'n vis had ik nog niet in de vismijn gezien. Wel had ik over deze soort reeds gelezen. Het was zeker een diepzeehengelaarvis, maar welke?

Eventjes in boeken snuffelen en spoedig kwam ik erachter dat het hier ging om een *Himantolophus groenlandicus* of in het Engels: The Atlantic football-fish.

Deze soort vis komt voor in alle oceanen en soms worden de wijfjes noordelijk aangetroffen tot de kusten van IJsland en het zuidwesten van Groenland.

Opmerkelijk is het dat bij die zeehengelaarvissen de mannetjes veel kleiner zijn dan de wijfjes. Zo wordt het dwergmannetje maar 3,5 cm groot, van de tot 60 cm grote Atlantische voetbalvis.

Bij diepzeehengelaarvissen is hun omgeving donker en de ontmoeting tussen beide seksen op het tijdstip van de voortplanting zeer gering. Daarom hechten de dwergmannetjes zich vast aan de veel grotere wijfjes en leiden er een parasitair leven. Bij de voetbalvis leven echter de geslachten gescheiden. Alleen de wijfjes hebben een hengel op de kop. Die hengel is zelfs lichtgevend en daardoor worden de prooien aangelokt. Jammer dat die vis niet levend in ons aquarium te zien is.

De voetbalvis van de 0.216 zag er bij zijn aankomst in het aquarium als een platte of lekke voetbal uit. Ik heb dan maar de elastische buik wat opgepropt met watten om aan het dier zijn oorspronkelijke vorm te geven en dat om op de foto te prijken en de naam waardig te zijn.

Eddy Eneman

STADSBESTUUR OOSTENDE

Oorlogskruis 1940-1945 met de Palm
toegekend bij K.B. van 31.3.1951

CG

Oostende, 26 APR. 1991

Vindictiveleaan,
Tel. Nr. (059) 80.55.00
Fax. Nr. (059) 80.65.47

Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium
p/a dhr. Robert COELUS, Voorzitter

Visserstraat 9

8420

DE HAAN

Uw brief van
23.1.91

Uw kenmerk
brief

Ons kenmerk
2e afd./168.012/
91/PP

Bijlagen

Betref : Noordzee-Aquarium - toegangsprijs leden
Vriendenkring.

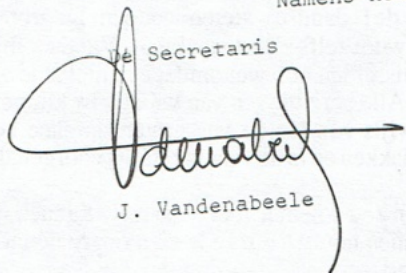
Mijnheer de Voorzitter,

Als antwoord op uw brief dd. 23.1.1991, stellen wij u ervan in kennis dat aan de leden van de vriendenkring van het Noordzee-Aquarium, op vertoon van hun lidkaart, een korting van 50 % op de toegangsprijs zal worden verleend.

Met hoogachting,

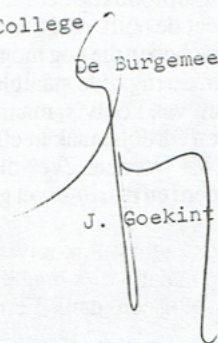
Namens het College

De Secretaris

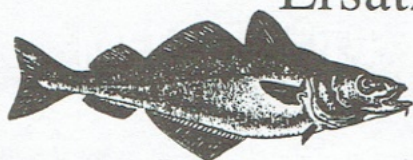
J. Vandenabeele

De Burgemeester

J. Goekint

Ersatzzalm

Op 23 mei 1991 had Fernand Derdeyn besloten om eens speciaal en alleen voor ons noordzee-aquarium met zijn kruisnet te gaan vissen in de Oostendse havengeul. Tijdens een paar uur vissen werden volgende specimens bovengehaald: 4 jonge vlaswijtingen, een bot, 3 lompjes of vijfdradige meunen en twee jonge koolvissen. De vele jonge haring van 4 tot 5 cm grootte die daar massaal vertoefde wist hij niet te verschalken. Misschien is het door de massale aanwezigheid van jonge haringen dat deze koolvissen er ook waren, want koolvis is bekend om het achtervolgen van scholen haring gezien haring op zijn menu staat.

De vangst van koolvis voor ons aquarium is zeer belangrijk, want die vissoort ontbrak in de kollektie. In het dertienjarig bestaan van het aquarium is het ons slechts gelukt koolvis in leven te houden die met een kruisnet werd gevangen. Alle koolvissen aangevoerd door de beroepsvisserij en dus in treilnetten gevangen stierven enkele uren na de vangst. Nochtans is deze kabeljauwachtige vis gemakkelijk in een zeeaquarium te houden en na een korte periode van adaptatie eten ze reeds stukjes vis en garnalen. Dat ondervonden we in het verleden en alweer was het onze trouwe leverancier Fernand die de betreffende exemplaren aan het aquarium geschonken had. We zijn Fernand bijzonder dankbaar voor de levende koolvissen gevangen met zijn kruisnet. De volwassen koolvis kan een lengte bereiken van 130 cm bij een gewicht van 12 à 14 kg.

In het verleden was de koolvis bij ons weinig geliefd en oudere vissers spreken nog over een "gemene vis" die vooral werd aangevoerd voor de uitvoer o.a. naar Duitsland. De firma "Crops" was eertijds een belangrijke verwerker van koolvis. Vermits deze vis minder gemakkelijk aan de man te brengen was vond men een andere aantrekkelijker naam uit nl. "witte zalm"

Koolvis wordt thans veel ingeblikt en verkocht als zeezalm. Gezouten, gerookt en roodachtig bijgekleurd wordt het dan "Seelachs"

De wereldproductie bedraagt jaarlijks ongeveer 600 000 ton waarvan Noorwegen ongeveer de helft voor zich neemt. Bij ons wordt koolvis nog aangevoerd door de enkele schepen die nog mogen de IJslandse wateren aandoen. De grote exemplaren zijn aan de rugzijde staalblauw tot zelfs zwart van kleur. Vandaar misschien wel de naam van koolvis, maar misschien ook wel omdat een niet al te verse koolvis vlug een carbolsmaak heeft. Alle bereidingen van kabeljauw kunnen op koolvis toegepast worden. Zeer dikwijls worden de van graten ontdane koolvismoten gepaneerd en in frituurvet gebakken en in de viswinkels als voorgebakken vis verkocht.

Aan onze aquariumkoolvissen zou nog niet veel gepeuzeld kunnen worden maar we hopen dat we ze lang kunnen houden om ze te zien opgroeien tot volwassen dieren. Nog eens dank, Fernand

Eddy Eneman

Nieuwe leden

Vanaf april 1991

- 395 Baert Andre, Prins Boudewijnstraat 9 8400 Oostende
- 337 Beyen Gaston, Voorhavenlaan 67 8400 Oostende
- 422 Boone Mario, Zwaluwenstraat 114 B 8400 Oostende
- 425 Bouttens Roger, Spellaan 49 8400 Oostende
- 407 Denecker Jan, Bondgenotenlaan 56/4 8301 Heist
- 396 Douchy Rudy, Bikkelpad 9 8400 Oostende
- 390 Everaert Robert, Groenvinkstraat 33 9041 Oostakker
- 424 Goutsmits Barbaix, Nieuwe Dokstraat 25 8400 Oostende
- 384 Haesendonck Marc, Canergielaan 38 3500 Hasselt
- 385 Jonckheere -Spegelaere, Lotuslaan 53 8400 Oostende
- 410 Koninklijk Museum voor Midden Afrika, Leuvensestw 13 3080 Tervuren
- 392 Lemaitre- Demunter Ivan, Sluisstr 66-68 8300 Knokke-Heist
- 405 Mayfroot Eric, Leeuwerikenstr 90 8400 Oostende
- 398 Naasens Eugeen, Voorhavenlaan 5/34 8400 Oostende
- 408 Roets Nick, Jasmijnlaan 1 8400 Oostende
- 417 Rollier William, Schipperstr 55 bus 62 8400 Oostende
- 386 Salliau Lievens, Langestraat 19 8400 Oostende
- 393 Storme Rafael, Parklaan 61 1060 Brussel
- 418 Ter Stuyver Rest., Stuiverstraat 357 8400 Oostende
- 412 Ulin Eddy Schoolstraat, 18 8400 Oostende
- 387 Uterwulge Jaques, G. Gezellestraat 28 8301 Heist
- 391 Van Assche M., Kriekerijveld 2 2811 Mechelen
- 409 Verstraelen Fr., Veldekenstraat 41 2300 Torhout
- 404 Vynck Ghijsel, Torhoutsteeuweg 291 8400 Oostende
- 411 Watersport Eria, Tijdokstraat 30 8380 Zeebrugge
- 416 Voorzitter O.V.G. Ieperstraat 13 8400 Oostende
- 397 Willaert Georgette, Schoonheidsleerlaan 6 8450 Bredene
- 394 Zeeuws Biologisch Museum, Duinvlietweg 6 4356 ND Oostkapelle (Ned.)

Steunende leden 1991

- 49 Barbaix-Spiegelaeere
- 76 Belpaeme Blanche
- 187 Homarium nv
- 330 Michiels Jean
- 183 Strandhotel Oostende
- 180 Verbeke Frans
- 175 Coelus Robert

We heten alle nieuwe leden van harte welkom in de Vriendenkring van het Noordzee-aquarium en danken hierbij in het bijzonder de steunende leden.

De story van het Aquarium Paster Pype

Toen E.H. Pype Hendrik in 1888, samen met de Broeders van Liefde zijn "Vakschool voor Vischers" stichtte, was zijn eerste en grootste zorg: gepaste lokalen. Wat de algemene vakken betreft, verwierf hij ruimte in de St. Vincentiuschool, Stockholmstraat. Voor de praktische vakken moest meer ruimte beschikbaar zijn en deze verwierf hij in een gebouw in de Wellingtonstraat, met een grote binnenplaats en belendende gebouwen in de Velodroomstraat.

Er was reeds een flinke verzameling beschikbaar van kompassen, dieploden, handloggen, tekeningen over de zeevaart en de visserij, vonden uit zee, scheepsmodellen en dergelijke. Dit alles werd ondergebracht in de ruime lokalen in de Wellingtonstraat. Directeur Pype, die in 1886 tot Aalmoezenier ter Zee bij de Staatsmarine aangesteld was, bracht van zijn buitenlandse reizen met de visserijpolitiekruisers "VILLE D'OSTENDE", "VILLE D'ANVERS", en na 1919, de ZINNIA, allerlei vreemd visserijmaterieel, miniatures, boeken, tijdschriften, foto's, mee zodanig dat de verzameling uitgroeide tot een Noordzeemuseum, mede door de inbreng van zijn vrienden-vischers. Langzamerhand groeide een fraaie kollektie embryo's of dierlijke organismen in hun eerste ontwikkelingsstadium, geborgen in glazen potten op "sterkwater" (=mengsel van spiritus met 20 à 30% water), zodat een uitgebreid materiaal voor het vak Viskunde ter beschikking van de leerlingen kwam.

In 1893 moest het lokaal in de St. Vincentiuschool ontruimd worden en verhuisde dit deel van de school naar de Square Baudouin (later St. Petrus en St. Paulusplein) en werd het de St. Andreas Vrije Vischersschool, met evenwel lokalen voor de lagere parochiale jongensschool

Later bouwde E.H. Pype boven de schenkzaal "t Zal wel gaan" eigen lokalen voor zijn leerlingen, in de St. Franciscusstraat. In juni 1926 stierf E.H. Pype, en werd de school overgenomen door de Aalmoezeniers van de Arbeid.

In 1937 werd besloten de oude en verkommerde gebouwen in één geheel kompleks van

de grond af herop te bouwen. Op zaterdag 11 juni 1938 werd plechtig de eerste steen van het nieuw gebouw gelegd. Het bestaat uit 2 hoofdgebouwen; op de St. Petrus en St. Paulusplein en de hoek Paster Pypestraat, het grootste, 22 meter breed, met rechts het drie verdiepingen hoge kloosterpand voor de Aalmoezeners, als middenstuk een torenachtige trappenkonstruktie en links de gelag- en feestzaal, met daarop 2 verdiepingen museumzalen van 27 meter lengte, met daarboven nog een derde verdieping met slaapgelegendheid voor zeelieden en schipbreukelingen.

Op de hoek Paster Pypestraat en St. Franciscusstraat lag de eigenlijke visserijschool. De beide hoofdgebouwen zijn in de Paster Pypestraat aan elkaar verbonden, 55 meter totale lengte, door de lokalen van de maatschappelijke werken onder de vissers, de speelplaats, de ingang van de school met daarboven het bureel van de directie.

In de beide museumzalen werden de waardevolste stukken uit de lokalen van de Wellingtonstraat ondergebracht. (die een andere functie kreeg), en op de 1ste verdieping werd een lang verwachte aquarium voor zee flora en zee fauna gebouwd.

Het geheel werd ontworpen door de bouwmeesters Jos. Vierin en Theo De Lee, de aannemer was dhr Hendrik Boudolf.

De officiële openstelling, wegens de troebele Europese omstandigheden, eenvoudig gehouden, had plaats op Paasmaandag 1939, de traditionele Dag der Vissers. Kort was echter de aandacht dat de gloednieuwe inrichting kreeg, want op 3 september 1939 brak de oorlog uit tussen Duitsland en Groot-Brittannië-Frankrijk. Deze raakte zelfs in een stroomversnelling: mobilisatie, oorlog op 10 mei 1940, overgave van België op 28 mei 1940, bezetting door de Duitsers.

Deze eisten alle schoolgebouwen op voor hun eigen doeleinden, en geheel het kompleks kreeg een andere bestemming. De trots van het voorgebouw, het museum moest stante pede ontruimd worden, en daar ging een kostbare kollektie op de dool. Het bestuur moest verschillende keren van ongeschikt onderkomen veranderen, met ondeskundige en te weinig hulp, zodat onherstelbare schade werd aangericht.

De school zelf werd ondergebracht in lokalen in de St. Sebastiaanstraat. Bij de bevrijding van de Stad Oostende op 8 september 1944, en de Duitsers vertrokken, werd het gebouw door de Britten ingenomen en werd het HMS ROYAL EDMUND II en opgevat als doorgangsinrichting voor de Britse militairen tussen Engeland en België. Het zou duren tot 1945-46 vooraleer de Britten de school vrij gaven en de lokalen in fatsoenlijke toestand gebracht.

Ook het museum en het aquarium werden terug ingericht, en tot grote bloei gebracht. Het aquarium was de plaats waar men zeevis kon zien in haar, nagenoeg natuurlijke, levensomstandigheden, dus anders dan in bvb de vismijn of de viswinkel.

Het geheel was een betonnen konstruktie bestaande uit 6 afdelingen uit één stuk, met de achterzijde naar de ramen in de Paster Pypestraat gekeerd, de voorzijde uitgevende in de museumzaal, met middenkijpunt op ongeveer 1,5 meter van de vloer. De voorzijde bestond uit 6 dikke, aan de hoeken afgeronde glasruiten, ongeveer 20 mm dik. Rondom waren de ramen en heel de voorzijde mooi omkaderd met sierstenen. De afdelingen of bakken maten ongeveer: breedte 1,5 meter, hoogte 1 meter en diepte 0,75 meter. De kompartimenten waren aan de achter- en de zijkanten hoger dan de glasruit, omdat voor de normaal kijkende bezoeker het waterpeil onzichtbaar zou zijn.

Uiteraard was de tentoongestelde vis koudwatervis zodat een waterverwarmingsinstallatie niet nodig was. Wel was een grote zeewatervoorraad opgeslagen in een waterput onder de vloer van de speelplaats, een 50 m³ groot, en tevens een ideale koelruimte voor het water? Onder het toegangsdeksel was de

waterfilter bestaande uit zand, grint en kleine keien..De keien moesten regelmatig worden uitgehaald en "gewassen" of "gespoeld". Het duurde jaren vooraleer de voorraad moest vervangen worden en daartoe werd beroep gedaan op tankwagens van het stadsbestuur.

Op de speelplaats was een klein pomphokje voorzien waarin 2 hydrofoor-installaties stonden opgesteld om het water naar de hoger gelegen aquaria te pompen, bestaande uit een roestvrijstalen (zie zeewater) plunjerpomp aangesloten op verstelbare automatische startinrichting die voor een periodieke aanvoer zorgde. De tweede hydrofoor had meer een "stand-by"-functie.

Iedere aquariumbak kon individueel gevuld of leeggemaakt worden in verband met herstelling, onderhoud, wijzigen van achtergrond, e.d. Iedere bak was aangesloten op een soepele leiding voor de aanvoer van lucht geleverd door een nagenoeg, geruisloze compressor. Naast de luchtaanvoer beschikte iedere bak over een thermometer en een doelmatige verlichting. Een hoek van de bak was gewoonlijk voorzien van een stapel geviste stenen en rotsstukken en / of keien, die bodem was veelal bedekt met wit zeezand.

Aan de achterzijde van de bakken was een stevige loopbrug, via een trapje te bereiken, teneinde het "werk achter de schermen", o.a. het voeren van de vis, vlot te laten verlopen.

Na de oorlog 1940-45 kende het museum en het aquarium op de St.Petrus en St Paulusplein een voorname belangstelling. Talloos waren de school- en groepsreizen die er aangename en leerrijke uren doorbrachten, mede door de aanwezigheid op het gelijkvloers van een grote schenkzaal. Op een gegeven moment ontdekte men lekkage onder het aquarium in het plafond van de schenkzaal.

In de jaren 1960-61 werd de zaak gestopt, en verdween een interessante en leerzame inrichting uit de Stad Oostende.

R. Decler

Adverteerders:

**Drukkerij Lowyck, Huis Reprodex, Houthandel
Vancraeynest, Marine Shop, Garage Capelle,
Zakenkantoor Arthur Coene, NV Visco,
bvba De Voorhaven, Diana Pierre, nv North Sea
Bunkers, Roll Prinz, nv Multinet, vzw radio 't
Visschertje, nv Stedec bvba Renaud, nv Unic Opex,
nv Pieters visbedrijf, bvba Vandermaesen, Generale
Bank, discobar Atomic, Garage De Coninck,
Taverne Hoge Barriere, Aquarium Discus,
Dierenspecialzaak Verhaeghe Johan, Willy
Sanders, Meubels Brabant.**

Aanbreng van zeebiologisch materiaal

Periode van 15 maart '91 tot 15 juni '91

datum	schip(persoon)	soort materiaal
15 maart	0.231	1 snotdolf, 1 tarbot, 1 tong, heremieten, een krab, diverse schelpen
17 maart	0.64	visvoer
	onbekend	2 zeedonderpadden, 2 harnasmannetjes, 10 pladijsjes en wat garnalen
	0.231	1 rumkruik, 1 takelblok, 5 fossiele beenderen.
21 maart	0.29	1 grietje, 2 tarbotjes, 1 zeedonderpad, 1 heremiet, 1 noordzeekrab, 1 tong, 1 emmer visvoer
23 maart	0.520	1 hondshaai, 1 pladijs
	0.29	1 pitvis, 1 tarbotje, 2 tongen, 1 slakdolf
29 maart	0.100	visvoer
	0.64	10 tongetjes, 1 zeedonderpad, 6 puitalen, 2 wijtingen, 5 pladijsjes
30 maart	0.192	5 lompjes, 6 tongen, 6 pladijsjes en heremieten
1 april	Boulangier H.	1 noordzeekrab
	Z.92	5 kleine octopussen, 5 snotdolven, 8 zeewolven, 2 paardemossels, 1 zeedahlia, 1 kolonie dodemans-duimen
5 april	0.62	1 gevlekte lipvis
6 april	0.481	visvoer
	0.100	visvoer
9 april	Meyfroodt Eric	6 slijmvissen
	0.142	3 heremieten, 2 zeenaalden, 1 tong, 2 tarbotjes, 3 zeesterren
11 april	0.29	4 zeenaalden, 12 pitvissen, 1 grietje, 1 tarbotje, 2 tongen, 6 heremieten
11 april	0.62	4 noordzeekrabben, 10 standkrabben, 10 helmkrabben, 1 snotdolf, heremiet, een stuk gesmolten koper
	0.187	diverse schelpen, 5 noordzeekrabben, 3 heremieten, 2 tongen, 1 wulk met eieren, 1 kolonie zeevinger, 3 stukken van mammoetslagtanden en 2 kiezen
	0.172	Scherf van middeleeuwse kruik
19 april	0.192	Visvoer
	0.29	Visvoer
21 april	Z.92	1 kleine octopus, 3 snotdolven, 15 noordhorens, 2 zakpijpen, 10 paardemossels, 120 zeedahlia's, 3 wijde mantels, 5 augustinuskrabben
24 april	0.142	2 grietjes
	0.100	Visvoer
	0.191	1 albinotong, 3 zeesterren, 3 slangsterren
27 april	0.20	Visvoer
28 april	0.62	Klein kruikje met schenkduit opgevist in het Westdiep
30 april	0.481	Visvoer

11 mei	0.100	Visvoer
12 mei	0.20	Voer voor de octopussen
	Z.92	2 snotdolven, 1 zeedahlia, 1 zeekomkommer, 5 sterrogjes, 1 kleine pieterman, 2 tongsscharen, 6 diverse zeesterren.
	Z.185	1 snotdolf, 1 zeeduivel, 1 harnasmannetje, 1 zee wolf
	0.100	Visvoer
16 mei	0.100	Visvoer
18 mei	0.100	Visvoer
	0.172	2 schelpen en 1 pladijs
22 mei	0.100	Visvoer
	M.K. en O. Eneman	35 strandkrabben
23 mei	Derdeyn Fernand	4 kleine vlaswijtingen, 2 koolvisjes, 3 lompjes, en krabbetjes uit de havengeul
	0.64	2 hondshaaien
	0.148	heremieten
	0.29	7 helmkrabben, 3 fluwelen zwemkrabben visvoer
	0.23	1 lutraria, 1 steen met inscriptie H&M 2 1/2lbs 1915 1 houten deksel
30 mei	0.211	Visvoer
	0.481	Visvoer
2 juni	Z.92	3 zeekomkommers, 3 kolonies dodemansduimen, 2 paardemossels, 2 noordhorens, 3 heremieten, 2 snotdolven, 1 sterrog, 1 spons, 15 zeedahlia's 5 eetbare zeeappels, 1 negenvoet, 1 pagarus pindeauxi
4 juni	0.101	Visvoer
	0.100	Voer voor de octopussen
6 juni	0.29	visvoer, 5 tepelhoorns, 5 zwemkrabben, 3 helmkrabben
17 juni	Z.92	1 levende Panopea Norvegicus of Panomya arctica (zeldzame schelpensoort), 3 augustinuskrabben, 4 noordhoorns, 4 paardemossels, 3 wijde mantelschelpen, 47 zeedahlia's, 3 negenvoeten.

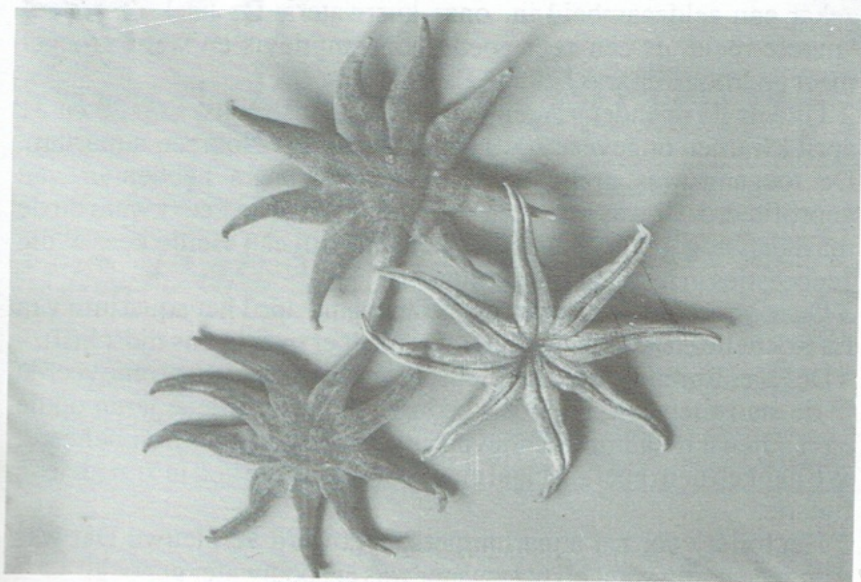
Ook in deze periode bracht het oefenschip van de visserij 0.29 wekelijks ongeveer 500 liter zeewater mee.

Deze keer een speciale pluim voor de schipper en bemanning van de Z.92 die in deze periode vijf keer interessant materiaal meebrachten.

Stuurman Danny Vanraefelghem en motorist Peter Jonckheere zetten hun beste beentje voor om aan boord de diertjes in leven te houden.

We danken hierbij alle reders, schippers, bemanningen en particulieren die onbaatzuchtig en met veel genegenheid het Noordzee-aquarium bevoorraden.

De negenvoeter

Deze zeester behoort tot de familie van de zonnesterren of solasteridae en kreeg van de Zweedse natuurkundige Linnaeus de wetenschappelijke naam van *Solaster endeca*. Meestal heeft de negenvoeter ook negen armen alhoewel dit aantal kan variëren van zeven tot dertien. De negenvoeter die gemiddeld een diameter van vijftien centimeter heeft kan daarvan bij de grootste exemplaren wel het dubbele bereiken.

In onze kuststreek, het Kanaal en de zuidkust van Engeland komt de negenvoeter niet voor, maar wel in de noordelijke Noordzee nabij de Engelse kusten. Herhaaldelijk heeft de bemanning van de Z.92 deze zeester meegebracht van visgronden rond de Doggersbank. Meestal zijn ze goed levend, maar in het aquarium houden ze het niet al te lang vol (enkele weken tot een paar maanden). Over de levenswijze van deze zeeesterren is weinig bekend. De negenvoeter komt eigenlijk maar voor in dieper water, meestal van 20 tot 100 meter, maar ook zijn vangsten bekend op diepten van 400 meter en meer. Er moet nog geëxperimenteerd worden met soorten voedsel om deze dieren in een aquarium in leven te houden. Misschien zijn er mensen die er al ervaring mee hebben. Graag eventueel uw reactie.

Ons gazetje

1 De 0.29 ving in de meimaand een 60 cm grote heek. Deze vis is zeker een zeldzaamheid in onze kustwaters. De heek of bij ons "mooie meid" is een zeer goede konsumptievis en werd vroeger meer gedroogd en was bekend als stokvis.

2 Tijdens de opendeurdagen van de Oostendse Musea op 20 en 21 april kwamen ongeveer 2000 bezoekers in het Noorzee-aquarium. De toegang was gratis en veel Oostendenaars hebben er van geprofiteerd. Er was zelfs een dametje bij dat drie keer kwam en de maandag nog grif toegangsgeld betaalde om een vierde keer al die zeebeestjes in levende lijve te zien.

3 Onze voorzitter bezocht tijdens de maand april het aquarium van La Rochelle en Arcachon. Later wat meer er over in ons tijdschrift.

4 De Heer Roland Desaever diensthoofd van de haven promoveerde in de stadsdiensten. Hij heeft gedurende verscheidene jaren op de havendienst de administratieve zaken voor het aquarium beheerd. We danken hem heel speciaal en wensen hem alle heil in zijn nieuwe functie.

5 Het toilet voor het aquariumpersoneel werd vernieuwd Dat was dringend nodig want bij hoogwater was er spoelwater genoeg.

6 Meer en meer schoolgroepen willen het aquarium bezoeken. Dat levert soms moeilijkheden op als verschillende groepen op hetzelfde moment komen. Voor groepsafspraken telefoneren naar de Havenkapiteindienst 059/32 16 69

7 Op 18 april 91 overleed Walter Corveleyn (43). Hij publiceerde in Noordzeemagazine een artikel over het Noordzeeaquarium. Aan zijn familie onze diepste gevoelens van medeleven.

8 Op 16 mei ging het reuze-aquarium "Nausicae" open te Boulogne. Het oceanologische complex heeft niet allen aquaria, maar ook audio-visuele voorstellingen en ontspanningsmogelijkheden. Toegangsprijs 45 FF (270fr.).

9 Het Marien-Ecologisch Centrum Langestraat 73 te Oostende organiseert tijdens de zomermaanden iedere zaterdag geleide strandwandelingen Afspraken tel. 050/80 67 66.

10 Door de Vriendenkring werd een reeks thermometers aangekocht ten behoeve van het aquarium want het dagelijks nakijken en meten van de temperatuur in de bakken is van zeer groot belang om alle zeedieren goed in leven te houden.